

L'ARXIU HISTÒRIC MUNICIPAL DE SANT JUST DESVERN

Jordi Amigó i Barbeta

Arxiver

L'arxiu inicià la seva activitat el mes de juliol de 1989 i es va situar al primer pis de la Casa de Cultura de Can Ginestar. Les instal·lacions consten d'una sala de consulta, dotada d'una petita biblioteca auxiliar, amb una capacitat per a vuit persones dividides en dues taules. A continuació, es troba la taula de treball de l'arxiver i l'ordinador PC; a finals de 1989 fou adquirit un moble per a plànols i cartells, que fou instal·lat en aquest àmbit. A partir d'aquí s'accedeix a l'arxiu pròpiament dit, el qual està dotat de cinc compactes, amb una capacitat aproximada per a 1.350 cassetes.

El fons

La documentació actual prové, en la major part, de l'Ajuntament, i d'algunes donacions particulars. Pel que fa a l'arxiu municipal, en aquests moments s'està seguint l'ordenació que tenia. Per a fer-nos una idea molt resumida dels documents que hi podem trobar, podem veure el següent esquema fet a partir de la guia existent a l'arxiu.

I. Governació

1.1. Secretaria

Llibres d'actes, 1850.

Llibres de registre d'entrada de documents, 1853.

Llibres de registre de sortida, 1872.

Expedients de quintes, 1846.

Padró municipal, 1840.

II. Hisenda

2.1. Rendes i exaccions.

2.2. Intervenció.

Comptes municipals, 1385.

2.3. Patrimoni.

III. Urbanisme

3.1. Planejament.

Projectes d'antigues urbanitzacions.

Plans parcials.

3.2. Llicències d'obres a particulars, 1878.

IV. Obres

4.1. Contractació i realització.

Pavimentació, 1866.

Clavegueram, 1929.

Enllumenat, 1962.

- V. Serveis
- VI. Arxiu d'imatges
- VII. Recull d'història oral
- VIII. Fitxer d'elements històrics i obres d'art

Tasca realitzada

- Ordenació i inventari dels llibres jurídics existents a l'Ajuntament.
- Lligalls corresponents als Comptes Municipals, que comprenen els anys que van des de 1835 fins a 1958.
- S'han traslladat els expedients d'obres i s'han ordenat cronològicament respectant la numeració dels expedients existents. Els permisos s'inicien l'any 1878 i a l'arxiu històric hi són fins a l'any 1962. Són especialment importants els plànols conservats tant de cases particulars com de carrers i zones de Sant Just de finals i començaments de segle. Aquesta sèrie és vital per a qualsevol persona interessada a conèixer l'obra arquitectònica de l'arquitecte Marcel·lí Coquillat. Aquest fons ha estat utilitzat per a realitzar una part de l'estudi sobre les mines d'aigua de Sant Just.
- Els lligalls de correspondència rebuda per l'Ajuntament, que s'inicien l'any 1869, s'han instal·lat fins a l'any 1962 a l'arxiu. Formen un total de 41 lligalls, que no tenen cap fitxa, ni llibre de registre, sí, però, una divisió temàtica molt primària. És una documentació força barrejada, pel que fa a la cronologia, i on pot aparèixer qualsevol document, com així ha succeït: ens hem trobat, entre mig, un padró d'habitants de Sant Just l'any 1888, i bans del Sant Just republicà. Aquesta sèrie ha estat força útil per a la localització d'informació sobre mines extractives de minerals de Sant Just.
- Darrerament s'han traslladat a l'arxiu històric els lligalls de Llibres d'actes, Diferents expedients, Padrans d'habitants i els expedients de quintes. Aquests ja ordenats i que s'estan inventariant.

Aquesta ordenació de l'arxiu recupera la classificació realitzada l'any 1975, pel mateix Ajuntament; en aquest sentit es respecten les signatures i els grups fets llavors. Com diu Ramon Alberch, l'arxiu ha de recuperar l'organització existent abans d'imposar-ne una de creada a priori, a més de subjectiva.

Les donacions

Aquesta ha estat una de les preocupacions constants de l'arxiu d'ençà del seu inici, i, de bon principi, alguns particulars han anat portant a l'arxiu documents ja sigui per fer-ne donació o per facilitar-nos-en una còpia. Per tal d'il·lustrar millor aquest aspecte, hem cregut oportú de reproduir alguns d'aquests documents que han incrementat el nostre arxiu, al final del text. Són moltes les persones, entitats i empreses que tenen documentació i que sovint se'n desprenen per manca d'espai.

L'arxiu vol vetllar, juntament amb el Centre d'Estudis Santjustencs per a la salvaguarda d'aquests materials, ja sigui mitjançant una custòdia física o bé de reproduccions. Aquests materials no han de ser eminentment documents, poden ser també peces amb un interès històric per a la població que corren perill de desaparèixer. És, doncs, en aquesta línia que l'arxiu ha rebut durant aquest breu funcionament donacions com les següents:

Col·lecció de premsa Catalana, per Carme Pérez Verdú, Vda. de Bas.

Programes de Festa Major 1962-1975.

Diversos exemplars de la revista ATENEU.

Propaganda i paperetes d'eleccions municipals.

Documentació de la Sociedad de Aguas Potables de Sant Justo Desvern.

Programa cinema Texas.

Dossiers sobre Joan Agell, el carrer d'Àngel Guimerà i l'Ateneu de Sant Just, que inclouen importants documents i fotografies de persones i de carrers de Sant Just.

Diferents separats d'arqueologia sobre la Peña del Moro i el Bullidor.

Fotografies de la «Peña Motorista» de Sant Just dels anys cinquanta; fotografies i programes de l'«Agrupación de Armónicas de San Justo Desvern».

Xerocòpies i retalls de diaris de notícies que fan referència a Sant Just.

Que aquesta publicació serveixi d'agraïment a Carme Pérez Verdú, Juli Ochoa, Jordi Cardona, Oriol Rigat, Manel Guiu, Francesc Riera, Antoni Cobeña, Antoni Malaret, Joaquim Carbonell, Josep Torras, Miquel Garcia, Antònia Campos, Albert Riera i Núria Rajadell els quals, entre altres persones, el Centre d'Estudis Santjustencs i la Biblioteca Popular, han contribuït amb les seves aportacions a fer cada cop més ric l'arxiu i la consulta de documents per als treballs que s'hi realitzen.

Mostra d'un dels documents que es pot trobar a l'arxiu històric de l'Ajuntament (Interior, 2n, 252). Transcripció de l'acta feta amb respecte fidedigne de l'ortografia emprada:

«Ajuntament de Sant Just Desvern

Acta:

A les deu del matí del dia 7 d'Agost del corrent any mil-nou-cents trenta-sis, el ciutadà Alcalde i President d'aquest Ajuntament, acompanyat del Secretari del mateix, s'han personat a la Casa situada a la Placeta de l'Església d'aquesta població, co-llindant a la casa rectoral, actualment cremada i s'han possessionat de la mateixa, en virtut de l'acord del Govern de la Generslilt de Catalunya, que en data d'ahir, atribueix funcions d'incautació de bens parroquials a tots els Ajuntaments populars. Fetes les constatacions del cas, declaren haver trovat dintre la susdita casa, uns lli-

bres d'obits, casaments, testaments i altres documents, que un dia poden esser útils per l'història local, incautant-se dels mateixos i depositant-los interinament als armaris de la Biblioteca Municipal. Els esmentats llibres, inventariats, són els següents:

LLIBRES DÓBITS: Vuit, del nº 1 al 9.

TESTAMENTS: Dos llibres o un llibre i una carpeta, amb antecedents testamentaris.

BAPTISMES: DOTZE LLIBRES, amb numeració irregular.

CASAMENTS: SET LLIBRES. Del 1, al 7.

CONFIRMACIONS: TRES LLIBRES, del 1, al 3.

Vist i comprovat aquest inventari i possessionant-se de la clau de l'esmentada casa, signen els presents en la data anteriorment expressada.

L'Alcalde.

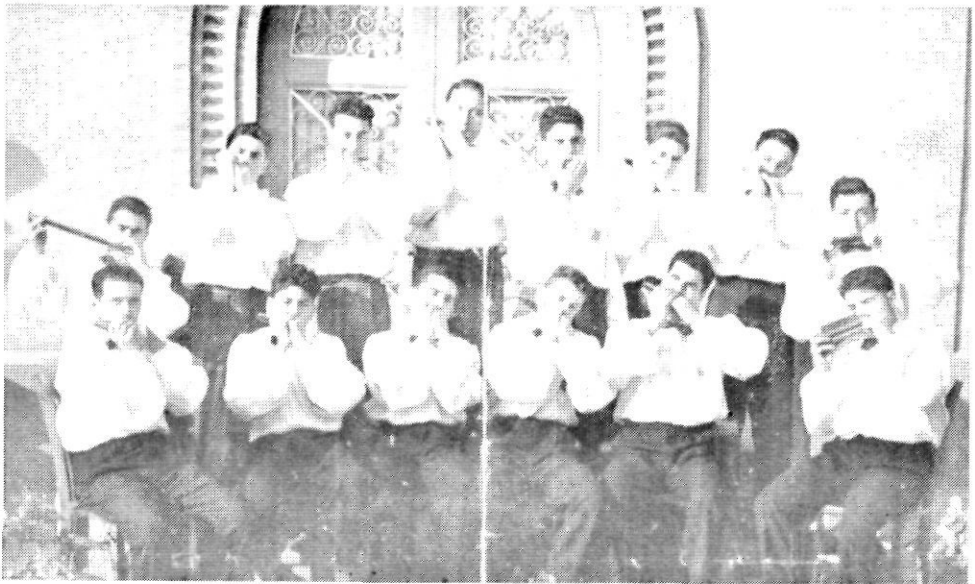
El Secretari

(Signatura de Daniel Cardona)

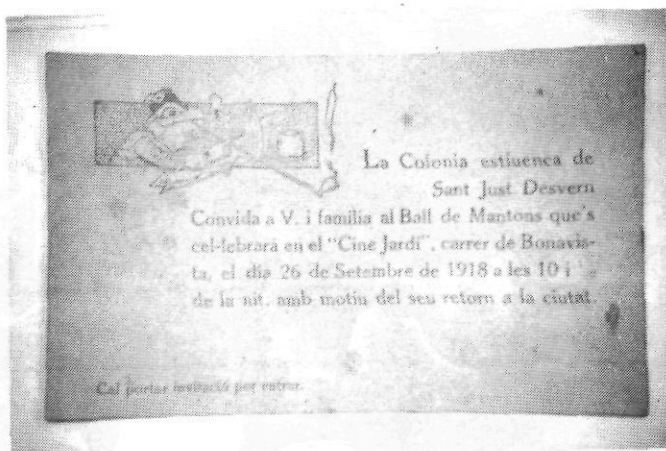
(No hi ha signatura)»

*Primer Consell d'Administració de la Companyia d'Automòbils.
(Original Juli Ochoa).*

*Agrupació d'Armòniques de Sant Just Desvern, fundada per Antoni Campañà a
l'any 1955. (Donatiu d'Antoni Cobeña).*

Tarja de convidat al ball que celebrava llavors la colònia estiueña a Sant Just Desvern. Setembre de 1918. (Original de Juli Ochoa).

*Trencant l'olla en moto.
(Donatiu d'Antoni Cobeña).*

*Benedicció de vehicles a la Festa de Sant Cristòfol.
En primers termes la Carolina de cal Sant i en Josep Bullich en Vespes.
(Donatiu d'Antoni Malaret).*